

تجربه ی یک محقق!

مرحوم علامه ی مجلسی در مقدمه ی کتاب بحارالانوار می نویسد:

... بدانید ای پویندگان حق و یقین و گروندگان به ریسمان پیروی از خاندان سید المرسلین صلوات الله علیهم اجمعین، من در اوایل جوانی اشتیاق زیادی به تحصیل انواع علوم و فنون داشتم و به فضل الهی وارد به دایره ی آن شدم و قدم در گلزار آن نهادم و با خوب و بد آن مواجه گشتم تا این که آستینم از میوه های رنگارنگ آن پر شد و گریبانم از بهترین نوع آن ها اشباع گردید؛ از هر چشمه ای جرعه ی گوارایی نوشیدم و از هر خرمنی دو مشت برداشتم. سپس به فوائد و نتایج آن علوم نگریستم و درباره ی مقاصد محصلین و آن چه موجب ترغیب آن ها برای نیل به سرانجام تحصیل آن علوم است اندیشیدم، آن گاه در آن قسمت که برای جهان دیگر سودمند بود و انسان را به کمالات شایسته می رساند دقت و تأمل نمودم تا به فضل و الهام باری تعالی، به یقین دانستم که اگر علم و دانش از منبع زلالی که سر چشمه های وحی و الهام از آن می جوشد گرفته نشود، عطش انسان را بر طرف نمی سازد، همان طور که حکمت نیز وقتی از رهبران دین که عقلای بشریت هستند اخذ نشود گوارا نخواهد بود.

من در نتیجه ی مطالعات خود، تمام علوم (لازم برای هدایت و سعادت انسان ها) را در کتاب خداوند عزیز (قرآن مجید) که به هیچ وجه باطلی در آن راه ندارد و در اخبار خاندان پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که خزینه دار دانش آن حضرت و ترجمان وحی او بودند یافته و دانستم که قرآن مجید، عقول بندگان را برای استنباط از خود کافی نمی داند و جز پیغمبر و امامان عالی مقام علیهم السلام، که خداوند آن ها را برگزیده و پیک وحی الهی در خانه های آنان فرود آمده است، کسی به آن احاطه پیدا نمی کند! چون به این نتیجه رسیدم آن چه را که زمانی در راه آموختنش صرف عمر کرده بوده، با این که در زمان ما رواج کامل دارد، ترک گفتم و **به سراغ چیزی رفتم که می دانستم در سرای دیگر نافع به حالم می باشد.** با این که این ها (احادیث و اخبار) در عصر ما بازار کسادی دارد!

از میان علوم دینی بررسی و جستجوی اخیر ائمه ی اطهار علیهم السلام را برای کار خود برگزیدم و در آن باره به بحث و تحقیق و مطالعه پرداختم و چنان که می باید با دقت آن ها را از نظر گذراندم و به اندازه ی لازم نیروی تفکر

خود را، پیرامون آن به کار انداختم. در نتیجه اخبار و آثار خاندان پیامبر صلی الله و علیه و آله و سلم را همچون کشتی نجاتی یافتم که مملو از ذخایر نیک بختی هاست و مانند آسمانی دیدم که مزین به ستارگان فروزان و نجات دهنده از ظلمت نادانی هاست.

راه های علوم و اخبار اهل بیت علیهم السلام روشن و پرچم های هدایت و رستگاری در آن ها برافراشته است و صدای دعوت کنندگان آن برای سعادت و نجات از مهالک، در آن شنیده می شود. من در طی طریق آن به گلزار های پر گل و بوستان های سرسبزی رسیدم که با شکوفه های هر علم و میوه های هر حکمتی زینت یافته بود.

در طی منازل آن **راهی روشن و آبادان دیدم که آدمی را به هر گونه عزت و مقام عالی نائل می گرداند.** به هیچ حکمتی بر نخوردم جز این که گزیده ی آن را در گفتار و اخبار اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم دیدم و به حقیقتی دست نیافتم مگر این که اصل آن را در آن جا یافتم ...^۱

^۱ - ترجمه ی آقای علی دوانی از صفحه ی ۱۰۳ الی صفحه ی ۱۰۴، جلد ۱